Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu neljäs jaosto)

23 päivänä maaliskuuta 2022 *

Henkilöstö – Virkamiehet – Kurinpitoseuraamus – Varoitus – Henkilöstösääntöjen 21 a artikla – Arviointivirhe

Asiassa T-757/20,

**OT**, edustajinaan asianajajat C. Bernard-Glanz ja S. Rodrigues,

kantajana,

vastaan

**Euroopan parlamentti**, asiamiehinään I. Lázaro Betancor ja M. Windisch,

vastaajana,

jossa on kyseessä SEUT 270 artiklaan perustuva kanne, jossa vaaditaan kumoamaan Euroopan parlamentin 19.12.2019 tekemä päätös, jolla kantajalle annettiin varoitus,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Gervasoni sekä tuomarit L. Madise, S. Nihoul (esittelevä tuomari), R. Frendo ja J. Martín y Pérez de Nanclares,

kirjaaja: hallintovirkamies H. Eriksson,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 26.11.2021 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

**tuomion**

## I Asian tausta

1 Asia koskee kantajana olevaa OT:tä, Euroopan parlamentin virkamiestä, jolle parlamentti antoi varoituksen, koska hän oli työskennellessään väliaikaisena toimihenkilönä Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirastossa (EASO) allekirjoittanut kaksi asiakirjaa, joilla hyväksyttiin sellaisen neuvottelumenettelyn käyttäminen, josta ei julkaista ilmoitusta ennakolta.

### A EASO

2 EASO, jonka kotipaikka on Valletta (Malta), perustettiin 19.5.2010 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 439/2010 (EUVL 2010, L 132, s. 11) yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän (RAEC) täytäntöönpanon edistämiseksi, jäsenvaltioiden välisen turvapaikka-asioihin liittyvän käytännön yhteistyön lujittamiseksi sekä operatiivisen avun antamiseksi niille jäsenvaltioille, joiden turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmiin kohdistuu erityisiä paineita, ja tällaisen avun antamisen koordinoimiseksi. EASO on vuodesta 2015 lähtien tukenut muun muassa Kreikkaa maahanmuuttokriisin yhteydessä.

3 Käsiteltävän asian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan EASOssa oli kolme osastoa: turvapaikka-asioissa annettavan tuen osasto (DAS), operaatio-osasto (DOP) ja hallinto-osasto (DOA). Viimeksi mainittuun kuului talousyksikkö ja hankintayksikkö.

### B Kantajan asema EASOssa

4 Kantaja, joka oli työskennellyt parlamentin virkamiehenä vuodesta 2004 lähtien, siirrettiin yksikön edun mukaisesti tilapäisesti EASOon huhti- ja lokakuun 2016 väliseksi ajaksi.

5 Kantaja jäi 1.11.2016 parlamentista virkavapaalle henkilökohtaisista syistä, ja EASO otti hänet palvelukseensa tilapäisenä toimihenkilönä turvapaikka-asioissa annettavan tuen osaston päälliköksi.

6 Toukokuusta 2017 lähtien kantaja ja hallinto-osaston päällikkö vastasivat yhdessä myös operaatio-osaston päivittäisestä johtamisesta, koska viimeksi mainitun osaston päällikkö A oli sairauslomalla.

7 Kantajan toimiessa edelleen turvapaikka-asioissa annettavan tuen osaston päällikkönä hänet nimitettiin 16.7.2017 myös operaatio-osaston päälliköksi ad interim, ja hän hoiti tätä tehtävää siihen saakka, kunnes hänet irtisanottiin 31.7.2018.

8 Kantaja palasi tehtäviinsä parlamenttiin 1.9.2018.

### C Riidanalaiset asiakirjat

9 EASO päätti lokakuussa 2016 Kreikan viranomaisia kuultuaan siirtää vastaanotto- ja tunnistuskeskukset, joiden hallinnoinnista se vastasi yhdessä Kreikan turvapaikkaviraston kanssa, Mórian (Lesbos, Kreikka) ja Vialin (Khios, Kreikka) pakolaisleirien (”hotspots”) ulkopuolelle.

10 A allekirjoitti 22.2.2017 poikkeusjärjestelystä laaditun asiakirjan, josta ilmeni, että EASOn yksiköiden käyttöön vuokrattaisiin kolmeksi vuodeksi rakennus eräältä yritykseltä, joka myös suorittaisi rakennuksessa erinäisiä korjaus- ja rakennustöitä. Hankkeen kustannuksiksi, kunnossapito mukaan luettuna, arvioitiin 351 120 euroa.

11 Asiakirjan 1 kohdassa selitettiin, että pakolaisleireillä oli puhjennut mellakoita ja mielenosoituksia, joista oli aiheutunut turvallisuusongelmia niillä työskenteleville henkilöille ja jotka olivat johtaneet niiden toimintojen keskeytymiseen, ja että tämän seurauksena useat jäsenvaltiot olivat vaatineet asiantuntijoiden siirtämistä leirien ulkopuolelle uhaten muuten kotiuttaa heidät. Kreikan hallitus oli yhtynyt tähän vaatimukseen.

12 Asiakirjan 2 kohdassa mainittiin lisäksi seuraavaa:

”Aikarajoitteiden vuoksi katsotaan, että hankintasopimus on syytä tehdä asianmukaista sopimuksentekomenettelyä noudattamatta.”

13 Kantaja allekirjoitti 11.5.2017 turvapaikka-asioissa annettavan tuen osaston päällikkönä kyseisen asiakirjan ensimmäisen muutoksen (jäljempänä 11.5.2017 päivätty asiakirja), joka koski samojen rakennusten vuokraamista samalta oikeushenkilöltä neljäksi vuodeksi sekä erinäisten lisäurakoiden toteuttamista, kuten 12 uuden työpisteen rakentamista. Hankkeen kustannuksiksi arvioitiin tällä kertaa 655 609,85 euroa.

14 Menettelyn valintaa perusteltiin samalla tavalla kuin sitä oli perusteltu A:n 22.2.2017 allekirjoittamassa asiakirjassa.

15 Lisäksi kantaja allekirjoitti 11.6.2017 operaatio-osaston päällikkönä ad interim asiakirjan (jäljempänä 11.6.2017 päivätty asiakirja), joka koski Khios-saarella sijaitsevan rakennuksen vuokraamista eräältä yritykseltä neljäksi vuodeksi sekä erinäisten urakoiden toteuttamista kyseisessä rakennuksessa. Hankkeen kustannuksiksi arvioitiin 1 040 609,85 euroa.

16 Tilanne, jolla tämä poikkeusjärjestely oikeutettiin, oli kuvattu samalla tavalla kuin 22.2.2017 ja 11.5.2017 päivätyissä asiakirjoissa kyseessä ollut tilanne.

17 11.6.2017 päivätyn asiakirjan 2 kohdassa mainittiin, että Kreikan viranomaiset olivat esittäneet kuutta eri kiinteistöä, mutta että valittua rakennusta oli pidetty niistä sopivimpana erityisesti sijaintinsa ja kokonsa vuoksi.

18 11.6.2017 päivätyn asiakirjan 4 kohdassa täsmennettiin seuraavaa:

”Aikarajoitteiden ja ongelman kiireellisyyden vuoksi katsotaan, että hankintasopimus on syytä tehdä asianmukaista sopimuksentekomenettelyä noudattamatta.

Päätökseen tehdä rakennusten vuokrasopimukset suoraan vaikuttivat useat eri seikat, kuten turvallisuusnäkökohdat, velvollisuus varmistaa toimintojen jatkuvuus, Khioksen saarella olevien rakennusten sijainti, paikallinen sosiaalinen hyväksyntä ja ennen muuta Kreikan viranomaisten pyyntö. Nämä eri vaatimukset edellyttivät sitä, että vuokrasopimuksen tekemisessä käytetään suorahankintamenettelyä.”

19 Lesboksen ja Khioksen saarilla sijaitsevista rakennuksista tehtiin vuokrasopimukset 16.6.2017 ja 10.8.2017.

## D OLAFin tutkimus

20 Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) aloitti 6.6.2017 EASOn toiminnanjohtajaan kohdistuvan tutkinnan, joka koski julkisia hankintoja koskevien sääntöjen, palvelukseenottomenettelyjen, tietosuojasääntöjen ja työpaikkakiusaamisen kiellon noudattamatta jättämistä.

21 Kantajalle ilmoitettiin 5.12.2017 päivätyllä kirjeellä, että OLAFin tutkimusta oli laajennettu muihin henkilöihin, joista yksi oli hän itse.

22 OLAF kuuli kantajaa 19.2.2018 Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta 11.9.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 (EUVL 2013, L 248, s. 1) 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

23 Kantajaa pyydettiin 27.7.2018 esittämään huomautuksensa OLAFin asiaankuuluvista seikoista asetuksen N:o 883/2013 9 artiklan 4 kohdan mukaisesti laatimasta yhteenvedosta, minkä hän teki 17.8.2018 päivätyllä kirjeellä.

24 OLAF antoi 28.11.2018 parlamentin pääsihteerille asetuksen N:o 883/2013 11 artiklan 1 ja 4 kohdan mukaisen suosituksensa, jossa se suositteli aloittamaan kurinpitomenettelyn muun muassa kantajaa vastaan, koska Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 21 ja 21 a artiklassa tarkoitettuja velvoitteita oli jätetty noudattamatta.

25 OLAFin asiaankuuluvista seikoista laatimasta yhteenvedosta, joka toimitettiin tiedoksi kantajalle 27.7.2018, ilmenee, että kantajaa moitittiin erityisesti siitä, että hän oli osallistunut menettelyihin, joissa ei ollut noudatettu julkisia hankintoja koskevia sääntöjä yhtäältä siksi, että hankinnoissa oli käytetty kiireellisyyteen perustuvia poikkeusmenettelyjä, vaikka toisen rakennuksen vuokraamisesta tehdyn päätöksen ja vuokrasopimuksen tekemisen välillä oli kulunut kahdeksan ja toisen kuusi kuukautta, ja toisaalta siksi, että kiinteistömarkkinoita ei ollut kartoitettu asianmukaisesti.

26 Lisäksi OLAF totesi, että Lesboksen saarella sijaitsevan rakennuksen kustannukset elokuussa 2017 olivat 811 478 euroa, kun helmikuussa 2017 laadittu alustava talousarvio oli ollut 351 120 euroa, ja että Khioksen saarella sijaitsevan rakennuksen osalta perusteettomia menoja oli ollut vähintään 85 000 euroa.

## E Kurinpitomenettely

27 Parlamentin pääsihteeri ilmoitti kantajalle 4.2.2019 päivätyllä kirjeellä, että OLAFin suosituksesta hän oli päättänyt henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 1 ja 2 artiklan ja 18.5.2004 annettujen kurinpitomenettelyä ja hallinnollisia tutkimuksia koskevien yleisten täytäntöönpanosäännösten (jäljempänä yleiset täytäntöönpanosäännökset) 2 artiklan mukaisesti aloittaa kantajaan kohdistuvan hallinnollisen tutkimuksen, koska kantaja oli tapauksen mukaan jättänyt noudattamatta hänelle henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa asetettua velvollisuutta ilmoittaa sääntöjenvastaisuuksista ja vakavista virheistä sinä aikana, kun hän oli työskennellyt EASOssa.

28 Parlamentin pääsihteerin nimeämät henkilöt kuulivat kantajaa 7.3.2019 hallinnollisen tutkimuksen toimittamiseksi.

29 Kantaja toimitti 29.3.2019 tutkijoille 7.3.2019 antamiaan lausuntoja täydentäviä huomautuksia.

30 Parlamentin tutkijat laativat 7.6.2019 yleisten täytäntöönpanosäännösten 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti hallinnollisen tutkimuksen loppuraportin, jossa he totesivat, että kantaja oli jättänyt noudattamatta henkilöstösääntöjen 21 a artiklaa, kun hän ei ollut ilmoittanut esimiehilleen tai toimivaltaisille viranomaisille, että Lesboksen ja Khioksen saarilla sijaitsevia rakennuksia koskevien kahden vuokrasopimuksen tekemisessä ei ollut noudatettu varainhoitosääntöjä. Varainhoitosääntöjä oli jätetty noudattamatta kahdella tavalla: yhtäältä ”poikkeusmenettelyjen käyttäminen ei ollut tarkkaan ottaen välttämätöntä, koska virastolla olisi ollut aikaa järjestää tavanomainen menettely” ja toisaalta ”paikallisia markkinoita ei [ollut] mitenkään kartoitettu, mikä [oli] johtanut kyseenalaisiin valintoihin”. Tutkijat myös katsoivat, että kokeneena virkamiehenä, jolla oli juristin koulutus, kantaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että varainhoitosääntöjä ei ollut noudatettu.

31 Parlamentti toimitti tämän raportin 18.6.2019 päivätyllä kirjeellä henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 2 artiklan 2 kohdan ja yleisten täytäntöönpanosäännösten 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti kantajalle ja ilmoitti hänelle, että parlamentin pääsihteeri oli päättänyt järjestää kurinpitomenettelyä edeltävän kuulemisen henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 3 artiklan 1 kohdan ja yleisten täytäntöönpanosäännösten 3 artiklan mukaisesti.

32 Kantaja toimitti 9.7.2019 päivätyllä sähköpostiviestillä huomautuksensa tutkimusraportista.

33 Henkilöstön pääjohtaja kuuli kantajaa 10.7.2019 henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 3 artiklan 1 kohdan ja yleisten täytäntöönpanosäännösten 3 artiklan mukaisesti.

34 Parlamentin pääsihteeri ilmoitti kantajalle 8.11.2019 päivätyllä kirjeellä, että hän oli päättänyt olla viemättä asiaa kurinpitolautakuntaan, koska ”oli otettava huomioon sekä se, että kantaja [oli] joutunut hoitamaan tehtäviään Kreikan saarilla erityisen vaikeissa olosuhteissa keskellä humanitaarista kriisiä, joka edellytti operatiivisella tasolla välitöntä reagointia, että se, että [kantaja oli] osallistunut kyseisiin kahteen menettelyyn vasta niiden loppuvaiheessa, toiseen kuukautta ja toiseen kahta kuukautta ennen menettelyn päättymistä”. Parlamentin pääsihteeri myös ilmoitti, että hän aikoi antaa kantajalle varoituksen, koska tämä ei ollut ilmoittanut esimiehilleen tai toimivaltaisille viranomaisille tilanteista, joissa ei ollut noudatettu varainhoitoasetusta, ja koska kantaja oli siten laiminlyönyt hänelle henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa asetetut velvoitteet. Näin ollen parlamentin pääsihteeri pyysi kantajaa esittämään mahdolliset huomautuksensa henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 11 artiklan mukaisesti.

35 Kantaja toimitti kirjalliset huomautuksensa parlamentin pääsihteerille 22.11.2019 päivätyllä sähköpostiviestillä.

36 Parlamentin pääsihteeri määräsi 19.12.2019 antamallaan päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös), joka annettiin kantajalle tiedoksi 9.1.2020 päivätyllä sähköpostiviestillä, että kantajalle annetaan varoitus, koska hän ei ollut ”ilmoittanut esimiehilleen tai toimivaltaisille viranomaisille henkilöstösääntöjen 21 a artiklan rikkomiseen liittyneistä tilanteista, joissa ei ollut noudatettu varainhoitoasetusta”.

37 Sähköpostiviestissä, jolla kyseinen päätös annettiin tiedoksi kantajalle, todettiin seuraavaa:

”Ennen päätökseni tekemistä tutkin huolellisesti paitsi kaikki asiakirja-aineistoon sisältyneet tiedot myös tiedot, jotka toimititte minulle 22.11.2019 päivätyllä sähköpostiviestillä, jossa korostitte, että EASOssa työskennellessänne oli vallinnut poikkeuksellinen tilanne, jossa oli kyse humanitaariseen kriisiin liittyvästä hätätilasta. Tässä yhteydessä mainitsitte muun muassa, että hankintasopimusten tekemisessä oli turvauduttu säännöllisesti poikkeusmenettelyihin ja että hankintasopimuksista ja operaatioista vastanneet kolleganne olivat vakuuttaneet teille, että kaikki oli hoidettu säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Panin myös merkille, että osallisuutenne kyseisiin hankinta-asioihin oli kertomanne mukaan vähäinen ja että työmääränne oli tuohon aikaan hyvin merkittävä.

Tästä syystä olen päättänyt määrätä teille seuraamuksen, joka on varsin lievä siihen nähden, minkälaisista teoista teitä moititaan, ottaen huomioon yhtäältä sen, että jouduitte hoitamaan tehtäviänne erityisen vaikeissa olosuhteissa, ja toisaalta sen, että osallistuitte menettelyihin vasta niiden loppuvaiheessa ja ettei teidän siten voida katsoa olevan vastuussa kyseisistä hankinnoista alun perin tehdyistä päätöksistä. Tietooni on myös tullut, että työskentelynne Euroopan parlamentin palveluksessa on ollut muilta osin moitteetonta.”

38 Kantaja teki 10.4.2020 riidanalaisesta päätöksestä henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisen valituksen.

39 Parlamentin puhemies hylkäsi valituksen 15.9.2020 antamallaan päätöksellä (jäljempänä valituksen hylkäämisestä tehty päätös), joka annettiin samana päivänä tiedoksi kantajalle.

40 Valituksen hylkäämisestä tehdyssä päätöksessä parlamentin puhemies totesi seuraavaa:

”[A]siakirja-aineistosta ja erityisesti asiakkaanne lausumista ilmenee, että hän oli noudattanut tehtävää varten saamaansa yleistä ohjetta jatkaa vastuulleen kuuluvien taloushallintoasioiden käsittelyä, mutta ei ollut perehtynyt näiden asioiden sisältöön, vaikka poikkeusmenettelyjä oli käytetty järjestelmällisesti. Lisäksi asiakkaanne väitti, että hän koki esimiehiltään saamansa käsityksen perusteella olevansa velvollinen saattamaan loppuun kollegoidensa aloittamat työt, että toiminnanjohtaja oli painostanut ja vaatinut häntä saattamaan hankkeet päätökseen viimeistään syyskuussa 2017 ja että tämä halusi jouduttaa menettelyjä millä hinnalla hyvänsä. Henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa tarkoitettujen määräysten antamista voidaan näin ollen pitää toteen näytettynä.

[A]siakkaanne, joka on koulutukseltaan juristi, olisi varainhoitoasetuksen (asetus N:o 966/2012) 104 artiklan ja tosiseikkojen tapahtuma-aikaan sovellettujen varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen (asetus N:o 1268/2012) 134 artiklan 1 kohdan c alakohdan luettuaan pitänyt havaita nämä sääntöjenvastaisuudet ja ymmärtää, mihin seurauksiin ne voisivat johtaa. Juristina hänen voitiin olettaa tuntevan oikeudellisten tekstien tulkinnassa noudatettavan periaatteen, jonka mukaan poikkeuksia pääsääntöön on tulkittava suppeasti. Varainhoitoasetuksen 104 artiklaa on luettava yhdessä edellä mainittujen soveltamissääntöjen 134 artiklan 1 kohdan c alakohdan kanssa, jossa käytetään ilmaisua ’siltä osin kuin se on ehdottoman välttämätöntä’ ja ilmaisua ’äärimmäisen kiireellinen – – ennalta arvaamattomista syistä’, mistä asiakkaanne olisi pitänyt havahtua etenkin, kun hän tiesi, että vuonna 2016 poikkeusjärjestelyistä oli laadittu 36 asiakirjaa, mikä osoitti, että näihin järjestelyihin oli turvauduttu järjestelmällisesti vastoin edellä mainittujen säännösten sanamuotoa.

_ _”

## II Menettely ja asianosaisten lausumat

41 Kantaja nosti käsiteltävän kanteen 21.12.2020 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon jättämällään kannekirjelmällä.

42 Kantaja pyysi 21.1.2021 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon jättämällään kirjelmällä, että hänen asiansa käsiteltäisiin anonyymisti. Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi pyynnön 4.2.2021 antamallaan päätöksellä.

43 Vastine jätettiin 24.3.2021, kantajan vastaus 7.5.2021 ja vastaajan vastaus 21.6.2021.

44 Unionin yleinen tuomioistuin päätti neljännen jaoston ehdotuksesta siirtää asian työjärjestyksensä 28 artiklan nojalla laajennetun ratkaisukokoonpanon käsiteltäväksi.

45 Esittelevän tuomarin ehdotuksesta unionin yleinen tuomioistuin (laajennettu neljäs jaosto) päätti aloittaa asian käsittelyn suullisen vaiheen.

46 Esittelevän tuomarin ehdotuksesta unionin yleinen tuomioistuin (neljäs jaosto) pyysi 9.8.2021, 14.10.2021 ja 10.11.2021 päivätyillä kirjeillä työjärjestyksen 89 artiklassa tarkoitettuna prosessinjohtotoimena parlamenttia toimittamaan tiettyjä asiakirjoja ja esitti asianosaisille kysymyksiä. Asianosaiset vastasivat niihin määräajassa.

47 Asianosaisten lausumat ja niiden vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 26.11.2021 pidetyssä istunnossa.

48 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen ja tarvittaessa valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen

– velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

49 Parlamentti vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– ensisijaisesti jättää kanteen osittain tutkimatta ja osittain hylkää sen perusteettomana

– toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana kokonaisuudessaan

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan.

## III Oikeudellinen arviointi

### A Riidan kohde

50 Ensimmäisen vaatimuksensa yhteydessä kantaja vaatii valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen hylkäämistä tarvittavilta osin.

51 Oikeuskäytännön mukaan kumoamisvaatimuksista, jotka kohdistuvat muodollisesti hallinnollisen valituksen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen, seuraa, että valituksen kohteena ollut toimi saatetaan unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, kun vaatimuksilla ei sellaisinaan ole itsenäistä sisältöä (tuomio 6.4.2006, Camós Grau v. komissio, T-309/03, EU:T:2006:110, 43 kohta; ks. myös tuomio 13.7.2018, Curto v. parlamentti, T-275/17, EU:T:2018:479, 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52 Koska käsiteltävässä asiassa valituksen hylkäämisestä tehdyllä päätöksellä ainoastaan vahvistetaan riidanalainen päätös ja täsmennetään sen tueksi esitettyjä perusteluja, on todettava, että vaatimuksella, joka koskee valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen kumoamista, ei ole itsenäistä sisältöä, eikä siitä näin ollen ole tarpeen lausua erikseen. Riidanalaisen päätöksen laillisuutta arvioitaessa on kuitenkin välttämätöntä ottaa huomioon valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen perustelut, koska niiden katsotaan vastaavan riidanalaisen päätöksen perusteluja (ks. vastaavasti tuomio 30.4.2019, Wattiau v. parlamentti, T-737/17, EU:T:2019:273, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

53 Riidanalaisen päätöksen perusteluihin sisältyvät myös 9.1.2020 päivätyssä kirjeessä, jolla kyseinen päätös annettiin tiedoksi kantajalle, mainitut seikat. Riidanalainen päätös ja sen saatekirje ovat nimittäin kumpikin parlamentin pääsihteeriltä, ja ne lähetettiin samana päivänä kantajalle.

## B Kanneperusteet ja perustelut

54 Kantaja vetoaa kahteen kanneperusteeseen. Ensimmäinen kanneperuste perustuu ilmeiseen arviointivirheeseen ja henkilöstösääntöjen 21 a artiklan rikkomiseen, ja se jakautuu kolmeen osaan. Toinen kanneperuste perustuu riidanalaisen päätöksen perustelujen puuttumiseen siltä osin kuin on kyse syistä, joiden vuoksi oletettiin, että kantaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta 25.10.2012 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 966/2012 (EUVL 2012, L 298 s. 1; jäljempänä varainhoitoasetus) ja asetuksen N:o 966/2012 soveltamissäännöistä 29.10.2012 annettua komission delegoitua asetusta (EU) N:o 1268/2012 (EUVL 2012, L 362, s. 1; jäljempänä varainhoitoasetuksen soveltamissäännöt) oli rikottu.

### *1. Henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa asetettu ilmoitusvelvollisuus*

55 Henkilöstösääntöjen 21 a artiklan 1 kohdassa, jota kantaja on parlamentin mukaan jättänyt noudattamatta, säädetään seuraavaa:

”1. Jos virkamiehelle on annettu määräys, jonka kyseinen virkamies katsoo olevan sääntöjenvastainen tai jonka täytäntöönpanon hän arvioi aiheuttavan vakavaa haittaa, hänen on ilmoitettava tästä esimiehelleen, jonka, jos ilmoitus on tehty kirjallisesti, on myös vastattava kirjallisesti. Jos esimies vahvistaa määräyksen, mutta virkamies katsoo, ettei vahvistus ole kohtuullinen vastaus esitetyn sääntöjenvastaisuuden tai haitan perusteisiin, hänen on saatettava asia kirjallisesti lähinnä ylemmän esimiehen ratkaistavaksi, ellei 2 kohdan soveltamisesta muuta johdu. Jos tämä vahvistaa määräyksen kirjallisesti, virkamiehen on pantava se täytäntöön, paitsi jos määräys on selvästi laiton tai se ei täytä voimassa olevia turvallisuusnormeja.

2. Jos esimies katsoo, ettei määräyksen täytäntöönpanoa voida siirtää, virkamiehen on pantava se täytäntöön, paitsi jos määräys on selvästi laiton tai se ei täytä voimassa olevia turvallisuusnormeja. Esimiehen on virkamiehen pyynnöstä annettava tämänkaltainen määräys kirjallisesti.

3. Jos virkamies ilmoittaa esimiehelleen määräyksestä, jonka virkamies katsoo olevan sääntöjen vastainen tai jonka täytäntöönpanon hän arvioi aiheuttavan vakavaa haittaa, hänelle ei saa aiheuttaa tämän johdosta minkäänlaista haittaa.”

56 Kyseisen artiklan 1 kohdassa yhtäältä oikeutetaan virkamies, jolle on annettu määräys, jonka hän katsoo olevan sääntöjenvastainen, jättämään panematta se täytäntöön kyseisen kohdan mukaista menettelyä noudattaen, ja toisaalta velvoitetaan kyseinen virkamies ilmoittamaan tästä määräyksestä esimiehelleen saman menettelyn mukaisesti.

57 Käsiteltävässä asiassa on kyse tästä henkilöstösääntöjen 21 a artiklan jälkimmäisestä näkökohdasta.

### *2. Henkilöstösääntöjen 21 a artiklan noudattamatta jättämistä koskevien kurinpitopäätösten sisältö*

58 On muistutettava, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan, SEUT 296 artiklan ja henkilöstösääntöjen 25 artiklan toisen alakohdan tarkoituksena on yhtäältä antaa asianomaiselle riittävät tiedot, jotta hän kykenee arvioimaan itselleen vastaisen toimen asianmukaisuutta, ja toisaalta mahdollistaa tuomioistuimen harjoittama valvonta (tuomio 26.11.1981, Michel v. parlamentti, 195/80, EU:C:1981:284, 22 kohta ja tuomio 19.11.2014, EH v. komissio, F-42/14, EU:F:2014:250, 130 kohta).

59 Arvioitaessa, täyttävätkö kurinpitoseuraamuksen määräämisestä tehdyn päätöksen perustelut nämä vaatimukset, on otettava huomioon päätöksen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (ks. vastaavasti tuomio 19.5.1999, Connolly v. komissio, T-34/96 ja T-163/96, EU:T:1999:102, 93 kohta ja tuomio 21.10.2015, AQ v. komissio, F-57/14, EU:F:2015:122, F-57/14, 113 kohta).

60 Oikeuskäytännön mukaan nimittävän viranomaisen, joka tekee kurinpitopäätöksen, ei tarvitse käsitellä järjestelmällisesti kaikkia niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, joihin asianomainen henkilö on viitannut menettelyn aikana (ks. vastaavasti tuomio 19.5.1999, Connolly v. komissio, T-34/96 ja T-163/96, EU:T:1999:102, 93 kohta ja tuomio 30.5.2002, Onidi v. komissio, T-197/00, EU:T:2002:135, 156 kohta). Muuten hallintoviranomainen olisi velvollinen vastaamaan virkamiehen perusteluihin silloinkin, kun niitä olisi rajattomasti ja kun ne olisivat asian kannalta täysin merkityksettömiä.

61 Sitä vastoin oikeuskäytännössä edellytetään, että nimittävän viranomaisen päätöksen perusteluissa on esitettävä täsmällisesti virkamiehen syyksi luetut seikat sekä ne seikat, joiden perusteella nimittävä viranomainen on määrännyt valitun seuraamuksen (tuomio 21.10.2015, AQ v. komissio, F-57/14, EU:F:2015:122, 113 kohta).

62 Jos laiminlyönti, josta virkamiestä moititaan, koskee henkilöstösääntöjen 21 a artiklan rikkomista, edellä 58–61 kohdassa mainituissa oikeussäännöissä myös velvoitetaan nimittävä viranomainen osoittamaan, miten määräys, josta kyseinen virkamies jätti ilmoittamatta esimiehilleen, oli sen mielestä sääntöjenvastainen, ja mainitsemaan syyt, joiden vuoksi hänen olisi pitänyt ymmärtää,

että kyseinen määräys oli tällä tavoin sääntöjenvastainen ja että hän oli siten velvollinen ilmoittamaan siitä. Nämä seikat nimittäin muodostavan sen laiminlyönnin, josta virkamiestä moititaan.

63 Nimittävän viranomaisen on lisäksi mainittava kurinpitopäätöksessä ne lieventävät ja raskauttavat seikat, joilla seuraamuksen valintaa perustellaan, jotta tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi sitä koskeva kanne saatetaan, voi varmistua siitä, että seuraamus ei ole ilmeisen suhteeton asianomaisen henkilön syyksi luettuun laiminlyöntiin nähden.

64 Jos edellä 62 ja 63 kohdassa mainittuja seikkoja ei täsmennetä, asianomaisen henkilön on mahdotonta käyttää puolustautumisoikeuksiaan tehokkaasti. Näin ollen kyseisten seikkojen osalta ei ole riittävää viitata yleisesti kurinpitomenettelyn asiakirjoihin, sillä nämä asiakirjat sisältävät lukuisia muitakin tietoja.

### *3. Ensimmäinen kanneperuste*

65 Ensimmäinen kanneperuste jakautuu kolmeen osaan, joissa kantaja väittää, että parlamentti rikkoi henkilöstösääntöjen 21 a artiklaa ja teki ilmeisen arviointivirheen, kun se katsoi, että kantaja oli saanut kyseisessä säännöksessä tarkoitetun määräyksen (ensimmäinen osa), kun se katsoi, että kantaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että varainhoitoasetusta ja sen soveltamissääntöjä ei ollut noudatettu (toinen osa), ja kun se määräsi kantajalle kurinpitoseuraamuksen (kolmas osa).

#### *a) Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa*

66 Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisessä osassa kantaja väittää, että parlamentin nimittävä viranomainen rikkoi henkilöstösääntöjen 21 a artiklaa ja teki ilmeisen arviointivirheen, koska kantaja ei suinkaan saanut EASOn toiminnanjohtajalta nimenomaista määräystä allekirjoittaa 11.5.2017 ja 11.6.2017 päivätyt asiakirjat (jäljempänä riidanalaiset asiakirjat), vaan hän ainoastaan hoiti virkatehtäviään allekirjoittaessaan nämä asiakirjat.

67 Vastineessaan parlamentti väittää, että kantajan tutkimuksen aikana esittämistä lausumista, 1.4.2017 päivätystä toiminnanjohtajan kirjeestä ja kannekirjelmästä ilmenee sekä Khioksen kiinteistön että Lesboksen kiinteistön osalta, että ennen osallistumistaan hankintasopimusten tekoon kantaja oli saanut EASOn toiminnanjohtajalta ”täsmälliset ohjeet”, jotka merkitsivät kantajalle annettuja henkilöstösääntöjen 21 a artiklan mukaisia määräyksiä.

68 Vastauksessaan kantaja väittää, että nämä perustelut on jätettävä tutkimatta, koska ne merkitsevät valituksen hylkäämisestä tehdyssä päätöksessä esitettyjen perustelujen korvaamista toisilla. Viimeksi mainitussa päätöksessä parlamentin puhemies vahvisti, että asiakirja-aineistosta ja kantajan lausumista kävi ilmi, että hän oli noudattanut tehtävää varten saamaansa ”yleistä ohjetta” jatkaa vastuulleen kuuluvien taloushallintoasioiden käsittelyä, mutta ei ollut perehtynyt näiden asioiden sisältöön, vaikka poikkeusmenettelyjä oli käytetty järjestelmällisesti.

69 Asiakysymyksen osalta kantaja katsoo, että parlamentin vastineessaan mainitsemat asiakirjat eivät osoita, että kantaja sai EASOn toiminnanjohtajalta henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa tarkoitetun määräyksen.

70 Parlamentti kiistää nämä kaksi väitettä.

*1) Parlamentin vastineessaan esittämien väitteiden tutkittavaksi ottaminen*

71 Henkilöstöön sovellettavan oikeuskäytännön mukaan vastaajana olevalla toimivaltaisella toimielimellä ei ole oikeutta korvata riidanalaisen toimen alkuperäisiä virheellisiä perusteluja täysin uusilla perusteluilla, mutta se voi oikeudenkäynnin kuluessa tehdä täsmennyksiä aikaisemmin esittämiinsä perusteluihin (ks. vastaavasti tuomio 24.4.2017, HF v. parlamentti, T-584/16, EU:T:2017:282, 132 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

72 Käsiteltävässä asiassa parlamentin puhemies totesi valituksen hylkäämisestä tehdyssä päätöksessä, että henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa tarkoitetun määräyksen antamista oli pidettävä toteen näytettynä paitsi siksi, että asiakirja-aineistosta ja erityisesti kantajan lausumista ilmeni, että kantaja oli ”noudattanut tehtävää varten saamaansa yleistä ohjetta jatkaa vastuulleen kuuluvien taloushallintoasioiden käsittelyä, mutta ei ollut perehtynyt näiden asioiden sisältöön”, mutta myös siksi, että kantaja oli maininnut, että hän ”koki esimiehiltään saamansa käsityksen perusteella olevansa velvollinen saattamaan loppuun kollegoidensa aloittamat työt, että toiminnanjohtaja oli painostanut ja vaatinut häntä saattamaan hankkeet päätökseen viimeistään syyskuussa 2017 ja että tämä halusi jouduttaa menettelyjä millä hinnalla hyvänsä”.

73 Parlamentti täsmensi tätä väitettä kokonaisuudessaan eikä ainoastaan tämän väitteen ensimmäistä osaa, kun se totesi vastineessaan, että edellä 67 kohdassa mainituista eri asiakirjoista ilmeni, että kantaja oli saanut EASOn toiminnanjohtajalta täsmälliset ohjeet.

74 Näin ollen on katsottava, että kun parlamentti esitti vastineessaan nämä täsmennykset, se ei korvannut riidanalaisessa päätöksessä esitettyjä perusteluja uusilla perusteluilla edellä 71 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.

75 Tästä seuraa, että parlamentin vastineessaan esittämät perustelut on otettava tutkittaviksi.

*2) Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisen osan perusteltavuus*

76 Vastineessaan parlamentti selittää, että se tukeutui seuraaviin todisteisiin sen toteen näyttämiseksi, että kantaja oli saanut henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa tarkoitetun määräyksen:

– EASOn toiminnanjohtajan 1.4.2017 päivätty sähköpostiviesti, joka sisälsi suorat ja täsmälliset ohjeet noudatettavasta menettelystä ja rakennusten valinnasta;

– kantajan lausuma, joka sisältyi hänen 17.8.2018 OLAFin asiaankuuluvista seikoista laatimasta yhteenvedosta esittämiinsä huomautuksiin ja jonka mukaan ”[m]enettelyn [olivat] toteuttaneet hallinto-osasto ja operaatio-osasto, ja toiminnanjohtaja [oli] pitkälti johtanut sitä oltuaan suoraan yhteydessä Kreikan korkeimman tason viranomaisiin”;

– kantajan 9.7.2019 hallinnollisen menettelyn yhteydessä pidetyssä haastattelussa esittämä lausuma, josta ilmeni, että ”johtaja [oli] sopinut Kreikan hallituksen kanssa rakennuksen etsimisestä”, että kantajan esimies oli ”[esittänyt] hänelle kiireellisiä pyyntöjä asiakirjojen allekirjoittamisesta”, että ”kantaja [oli kokenut] olevansa velvollinen saattamaan päätökseen kollegoidensa aloittaman työn allekirjoittamalla ne” ja että kantajaa oli ”pyydetty ensimmäisen kerran allekirjoittamaan kyseisen sopimuksen muutos toukokuussa 2017 ja sen jälkeen uusi poikkeusjärjestelystä laadittu asiakirja kesäkuussa 2017”;

– kantajan lausuma, joka sisältyi hänen 9.7.2019 hallinnollisesta tutkimusraportista esittämiinsä huomautuksiin ja jonka mukaan ”Khioksen osalta toiminnanjohtaja vetosi voimakkaasti sen puolesta, että poikkeusjärjestelystä laadittu asiakirja allekirjoitetaan”.

77 Näistä todisteista ilmenee, että EASOn toiminnanjohtaja, joka oli kantajan lähin esimies, ohjeisti häntä järjestämään Lesboksen ja Khioksen toimitilojen siirrot mahdollisimman nopeasti, että kantaja sai nämä ohjeet – vaikkakin epäsuorasti – tietoonsa ja että niistä seurasi, että kantaja allekirjoitti riidanalaiset asiakirjat, mitä hän itse piti virkatehtäviensä hoitamiseen kuuluvan velvoitteen täyttämisenä. Nämä seikat merkitsevät henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa tarkoitetun määräyksen antamista.

78 Kuten parlamentti totesi, tätä päätelmää tukee kannekirjelmän 34 kohta, jossa kantaja väittää, että ”EASOn toiminnanjohtaja oli vuoden 2016 lopussa päättänyt käynnistää poikkeusmenettelyt EASOn operatiivisen tuen yksiköiden ja Kreikan turvapaikkaviraston palvelujen siirtämiseksi fyysisesti kyseisten pakolaisleirien (hotspots) ulkopuolelle”.

79 Kantaja kuitenkin kiistää tämän päätelmän.

80 Ensinnäkin hän väittää, että 1.4.2017 päivätty EASOn toiminnanjohtajan sähköpostiviesti oli osoitettu kaikille niille, joita pakolaisleirien tilanne ja turvapaikkahakemusten käsittelykeskusten siirtäminen leirien ulkopuolelle koski, ja että vaikka oletettaisiin, että kyseinen sähköpostiviesti sisälsi ohjeita, ne oli osoitettu A:lle, joka oli operaatio-osaston päällikkö ja joka myös vastasi mainittuun viestiin 3.4.2017 lisäämättä ketään vastauksensa vastaanottajaksi. Lisäksi 1.4.2017 päivätty sähköpostiviesti koski Khioksen eikä Lesboksen saarta.

81 Tästä on ensinnäkin huomautettava, että 1.4.2017 päivätty sähköpostiviesti sisälsi ohjeet toimitilojen siirtämiseksi pakolaisleirien ulkopuolelle ja että kantaja oli yksi sen vastaanottajista muiden osastojen päälliköiden ohella. Vaikka pitää paikkansa, että viesti koski aluksi ensisijaisesti A:ta, joka johti operaatio-osastoa ja jonka oli tässä ominaisuudessa allekirjoitettava vaadittava asiakirja, myöhemmin kyseinen viesti koski kuitenkin myös kantajaa, kun häntä pyydettiin sijaistamaan A:ta.

82 Toiseksi ei pidä paikkaansa, että 3.4.2017 päivätty A:n sähköpostiviesti oli vastaus 1.4.2017 päivättyyn sähköpostiviestiin. Kyseisessä 3.4.2017 päivätyssä sähköpostiviestissä määrättiin toimivaltaiset henkilöt panemaan täytäntöön toiminnanjohtajan antamat ohjeet. Koska kyseisenä ajankohtana kantaja ei ollut vastuussa tästä täytäntöönpanosta, ei ollut mitenkään poikkeuksellista, ettei A lisännyt kantajaa viestin vastaanottajaksi.

83 Vaikka 1.4.2017 päivätty sähköpostiviesti liittyi pääasiallisesti Khioksen saareen, se koski myös Lesboksen saarta, sillä kyseisen viestin seitsemännellä rivillä mainitaan, että ”[m]inisteri Mouzalas korosti, että on tärkeää perustaa kiireellisesti toimitilat Khioksen ja Lesboksen pakolaisleirien ulkopuolelle, ja vakuutti, että Kreikan hallitus antaa tähän tukensa toteuttamalla kaikki tarvittavat toimenpiteet”.

84 Kantajan ensimmäinen väite on siten hylättävä.

85 Toiseksi kantaja väittää, että ”asiakirjojen allekirjoittamisesta esitetyillä kiireellisillä pyynnöillä”, jotka hän mainitsi hallinnollisen menettelyn yhteydessä 7.3.2019 pidetyssä haastattelussa, ei viitattu riidanalaisiin asiakirjoihin, vaan ne mainittiin osana hänen esittämiään yleisiä huomioita

hätätilanteesta, jonka vallitessa kantaja oli joutunut allekirjoittamaan satoja taloushallinnollisia asiakirjoja. Nämä pyynnöt eivät myöskään tulleet EASOn toiminnanjohtajalta, vaan ne tulivat hallinto-osastolta ja tarkemmin sanottuna sen taloushallinto- ja hankintayksiköiltä.

86 Samoin silloin, kun kantaja tässä samassa haastattelussa totesi, että ”[häntä oli] pyydetty ensimmäisen kerran allekirjoittamaan [Lesbosia koskevan] sopimuksen muutos toukokuussa 2017 ja sen jälkeen uusi [Khioksen] poikkeusjärjestelystä laadittu asiakirja kesäkuussa 2017”, hän viittasi niin ikään hallinto-osastolta eikä EASOn toiminnanjohtajalta tulleisiin pyyntöihin, kuten hänen vastauksestaan kokonaisuutena tarkastellen ilmenee.

87 Toisin kuin kantaja näyttää katsovan, henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa ei suinkaan edellytetä, että sääntöjenvastaiseksi katsottu määräys on oltava annettu muodollisesti, suoraan ja erikseen sille virkamiehelle tai toimihenkilölle, jonka katsotaan jättäneen noudattamatta kyseistä säännöstä, vaan on riittävää, että hän on ollut velvollinen panemaan täytäntöön lainvastaisen toimen saatuaan tähän ohjeet esimieheltään.

88 Näin ollen sillä, että pyyntö allekirjoittaa riidanalaiset asiakirjat tuli hallinto-osastolta eikä suoraan EASOn toiminnanjohtajalta, ei ole tässä mitään merkitystä, koska parlamentin esittämien muiden seikkojen perusteella on ilmeistä, että hallinto-osaston henkilöstö noudatti toiminnanjohtajan antamaa ohjetta jouduttaa kyseisten hankkeiden täytäntöönpanoa.

89 Merkitystä ei ole myöskään sillä, että allekirjoituspyynnöt eivät koskeneet nimenomaisesti riidanalaisia asiakirjoja, koska viimeksi mainitut sisältyivät kyseisiin pyyntöihin, mitä kantaja ei kiistä.

90 Näin ollen kantajan toinen väite on hylättävä.

91 Kolmanneksi kantaja väittää, että kun hän hallinnollisesta tutkimusraportista 9.7.2019 esittämissään huomautuksissa totesi, että ”Khioksen osalta toiminnanjohtaja vetosi voimakkaasti sen puolesta, että poikkeusjärjestelystä laadittu asiakirja allekirjoitetaan”, hän viittasi kiireelliseen tilanteeseen, joka johtui jäsenvaltioiden ja Kreikan hallituksen painostuksesta.

92 Tällä väitteellä ei kuitenkaan ole mitään vaikutusta siihen toteamukseen, että EASOn toiminnanjohtaja odotti kantajalta sitä, että tämä allekirjoittaa 11.6.2017 päivätyn asiakirjan, ja että kantaja mielsi sen allekirjoittamisen velvollisuudekseen.

93 Myös kantajan kolmas väite on siten hylättävä.

94 Näin ollen on todettava, että parlamentti ei loukannut henkilöstösääntöjen 21 a artiklaa eikä tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se katsoi, että kantaja oli saanut kyseisessä säännöksessä tarkoitetun määräyksen.

95 Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on siten hylättävä.

### *b) Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa*

96 Ensimmäisen kanneperusteensa toisessa osassa kantaja väittää, että parlamentti teki ilmeisen arviointivirheen, kun se katsoi valituksen hylkäämisestä tehdyssä päätöksessä, että koska kantaja on koulutukseltaan juristi, hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, kun hän allekirjoitti riidanalaiset ilmoitukset, että varainhoitoasetuksen ja sen soveltamissääntöjen 134 artiklan 1 kohdan edellytykset eivät täyttyneet.

97 Tältä osin kantaja väittää ensinnäkin, että EASO oli varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen 134 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetussa äärimmäisen kiireellisessä tilanteessa, minkä nojalla se saattoi käyttää neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta ennakolta, toiseksi, että kyseisen menettelyn valitsemista ei ollut millään tavoin vastustettu EASOssa, ja kolmanneksi, että hän oli osallistunut päätöksentekoprosessiin vasta sen loppuvaiheessa.

98 Henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa, joka on toistettu edellä 55 kohdassa, asetetaan virkamiestä koskevan ilmoitusvelvollisuuden edellytykseksi se, että virkamies ”katsoo” saamansa määräyksen olevan sääntöjenvastainen, ja siinä tapauksessa, että esimies vahvistaa kyseisen määräyksen, se, että virkamies ”katsoo” ettei vahvistus ole kohtuullinen vastaus esitetyn sääntöjenvastaisuuden tai haitan perusteisiin.

99 Tästä on huomautettava, että se, että virkamies on velvollinen ilmoittamaan esimiehelleen määräyksestä, jonka hän katsoo olevan sääntöjenvastainen, ei edellytä sitä, että tämän sääntöjenvastaisuuden on oltava ilmeinen. Henkilöstösääntöjen 21 a artiklan 1 kohdasta nimittäin ilmenee, että sääntöjenvastaiseksi katsotulla määräyksellä on eri vaikutukset kuin ilmeisen lainvastaisella määräyksellä. Ensin mainitussa tapauksessa sääntöjenvastaiseksi katsomastaan määräyksestä ilmoittanut virkamies joutuu nimittäin lopulta panemaan kyseisen määräyksen täytäntöön, jos hänen lähin esimiehensä vahvistaa sen, kun taas jälkimmäisessä tapauksessa virkamies voi jättää panematta määräyksen täytäntöön tästä vahvistuksesta huolimatta.

100 Pelkkä epäilys siitä, että virkamiehelle annettu määräys on sääntöjenvastainen, ei kuitenkaan riitä perusteeksi sille, että hänen olisi ilmoitettava tästä esimiehelleen. Jos nimittäin virkamiehet velvoitettaisiin henkilöstösääntöjen 21 a artiklan nojalla ilmoittamaan esimiehilleen ja tapauksen mukaan lähinnä ylemmille esimiehilleen kaikista heille annettujen määräysten herättämistä epäilyistä, monia esimiesten alaisilleen antamia määräyksiä saatettaisiin kyseenalaistaa, mikä voisi haitata hallinnon toimintaa.

101 Virkamiehelle ei siten voi syntyä kurinpidollista vastuuta henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa tarkoitetun velvoitteen laiminlyönnistä, jos hallinto ei kykene osoittamaan ainakin sitä, että virkamiehelle annetun määräyksen sääntöjenmukaisuuden olisi pitänyt herättää hänessä vakavia epäilyjä, kun otetaan erityisesti huomioon huolellisuus, jota virkamiehen edellytetään noudattavan tehtäviensä hoidossa, ja olosuhteet, joissa määräys saatettiin hänen tietoonsa.

102 Sen arvioimiseksi, oliko kyseinen virkamies henkilöstösääntöjen 21 a artiklan nojalla velvollinen ilmoittamaan esimiehelleen määräyksestä, jonka hän katsoi olevan sääntöjenvastainen, on otettava huomioon seuraavat seikat:

– ensinnäkin sovellettavien sääntöjen saatavuus ja monitahoisuus;

– toiseksi virkamiehen koulutus, hänellä Euroopan unionin toimielimissä ja laitoksissa olevan aseman vastuullisuus ja hänen työkokemuksensa;

– kolmanneksi tilanne, jossa kyseinen määräys on annettu.

103 Merkityksellisenä ajankohtana sen määrittämiseksi, olisiko määräyksen pitänyt herättää virkamiehessä vakavia epäilyjä, jotka olisivat velvoittaneet hänet ilmoittamaan siitä esimiehelleen, on pidettävä sitä ajankohtaa, jona määräys on vastaanotettu.

*1) Sovellettavien sääntöjen saatavuus ja monitahoisuus*

104 Käsiteltävässä asiassa valituksen hylkäämisestä tehdystä päätöksestä ilmenee, että parlamentti katsoi, että kantaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että annettu määräys ei ollut varainhoitoasetuksen 104 artiklan ja sen soveltamissääntöjen 134 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukainen, ja että siten hän laiminlöi velvollisuutensa ilmoittaa siitä esimiehelleen, nimenomaan sillä perusteella, että kantaja oli koulutukseltaan juristi ja että hän tiesi, että tätä aikaisemmin oli allekirjoitettu 36 poikkeusjärjestelystä laadittua asiakirjaa, mikä ”[viittasi] niiden järjestelmälliseen käyttöön, jota on vaikea sovittaa yhteen edellä mainittujen kahden säännöksen sanamuodon kanssa”.

105 Näiden seikkojen perusteella ei kuitenkaan voida katsoa, että kantaja oli velvollinen ilmoittamaan esimiehelleen väitetysti lainvastaisesta määräyksestä.

106 Julkisiin hankintoihin sovelletaan nimittäin monitahoisia sääntöjä, joiden tuntemusta voidaan tuskin edellyttää yleisen koulutuksen saaneelta juristilta jo siitäkään syystä, että julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta 26.2.2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU (EUVL 2014, L 94, s. 65), joka on julkisten hankintojen alalla annettua yleistä lainsäädäntöä, jota sovelletaan jäsenvaltioissa, ei koske kiinteistömarkkinoita, kuten sen 2 artiklan 1 kohdan 5 alakohdasta ja 10 artiklan a alakohdasta ilmenee. Tässä kohden kyseinen direktiivi eroaa varainhoitoasetuksesta ja sen soveltamissäännöistä, joita sovelletaan käsiteltävässä asiassa.

107 Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen monitahoisuudesta on tarvittaessa osoituksena se, että valituksen hylkäämisestä tehdyssä päätöksessä parlamentti moitti kantajaa siitä, ettei tämä ollut ilmoittanut esimiehelleen, että määräyksellä rikottiin varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen 134 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, jossa vahvistetaan edellytykset, joiden täyttyessä äärimmäisen kiireellisessä tilanteessa voidaan käyttää neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, mutta ei päätöksessään maininnut sanallakaan kyseisten sääntöjen 134 artiklan 1 kohdan h alakohtaa, jossa hankintaviranomainen velvoitetaan kiinteistöhankintasopimusten tapauksessa kartoittamaan paikalliset kiinteistömarkkinat, vaikka se kirjelmissään – mutta ei kuitenkaan riidanalaisessa päätöksessä – väittää, että EASO on rikkonut myös jälkimmäistä säännöstä. Tämä mainitsematta jättäminen osoittaa, miten vaikeaa alaan erikoistumattoman juristin on hallita kaikkia alan yksityiskohtia.

108 Myöskään se, että 36 poikkeusjärjestelystä laadittua asiakirjaa oli hyväksytty ennen kuin kantaja allekirjoitti riidanalaiset asiakirjat, ei ole riittävä syy vakavien epäilysten heräämiseen kantajalle siitä, että hänen saamansa määräys oli sääntöjenvastainen. Näiden asiakirjojen luonnehtiminen poikkeusjärjestelystä laadituiksi asiakirjoiksi ei nimittäin tarkoittanut sitä, että ne olivat lainvastaisia, vaan ainoastaan sitä, että niillä pyrittiin oikeuttamaan avoimesta tai rajatusta hankintamenettelystä – jota, kuten varainhoitoasetuksen 104 artiklan 5 kohdan a alakohdasta käy ilmi, sovelletaan kaikkiin unionin toimielinten suorittamiin ”ostoihin” –, poikkeavan sopimuksentekomenettelyn käyttäminen.

109 Päinvastoin on katsottava, että se, että poikkeusjärjestelyistä laadittiin EASOssa asiakirjoja niin tiuhaan, oli omiaan luomaan kantajalle sen käsityksen, että edellytykset neuvottelumenettelyn käyttämiseen julkaisematta ennalta hankintailmoitusta täyttyivät, kun otetaan huomioon olosuhteet, joissa EASO joutui toimimaan.

110 Syyt, joihin parlamentti riidanalaisessa päätöksessä vetosi sen päätelmän perustelemiseksi, että kantaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että hänelle annettu määräys oli lainvastainen ja että sen sääntöjenvastaisuudesta oli siten vakavia epäilyjä, ovat perusteettomia.

*2) Virkamiehen koulutus, hänellä unionin toimielimissä ja elimissä olevan aseman vastuullisuus ja hänen työkokemuksensa*

111 Parlamentti väittää, että kantajan hoitama tehtävä ja erityisesti hänen saatavillaan olevat tiedot merkitsivät sitä, että hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että hänelle annettu määräys oli sääntöjenvastainen.

112 Tältä osin parlamentti vetoaa kolmeen perusteluun.

113 Ensinnäkin se väitti istunnossa, että kantaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että määräys oli lainvastainen, nimenomaan siitä syystä, että EASOn operaatio-osaston päällikkönä ja tulojen ja menojen hyväksyjänä hän toimi vastuullisessa asemassa.

114 Tätä perustelua ei kuitenkaan mainita riidanalaisessa päätöksessä, vaikka kyseessä on olennainen seikka sen toteamiseksi, että kantajalla oli henkilöstösääntöjen 21 a artiklassa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus. Kuten edellä 62 kohdassa mainittiin, päätöksessä, jossa määrätään kurinpitoseuraamus henkilöstösääntöjen 21 a artiklan rikkomisesta, on nimittäin mainittava kaikki ne seikat, joiden perusteella toimielin katsoi, että riidanalaisen määräyksen lainmukaisuudesta oli vakavia epäilyjä.

115 Joka tapauksessa on todettava, että allekirjoittaessaan riidanalaiset asiakirjat kantaja toimi turvapaikka-asioissa annettavan tuen osaston päällikkönä ja että häntä oli pyydetty myös sijaistamaan kollegaansa, joka oli operaatio-osaston päällikkö. Kuten kannekirjelmän liitteestä A 6 ilmenee, kantajasta tuli viimeksi mainitun osaston päällikkö ad interim vasta 16.7.2017 eli riidanalaisten ilmoitusten allekirjoittamisen jälkeen. Tähän on lisättävä, että kyseisessä osastossa ei ollut taloushallintoyksikköä eikä hankintayksikköä, vaan nämä yksiköt kuuluivat hallinto-osastoon.

116 Vaikka pitää paikkansa, että menojen ja tulojen hyväksyjänä kantajalla oli erityinen vastuu, jota kuvataan varainhoitoasetuksen 65 artiklan 5 kohdassa ja 66 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen N:o 439/2010 37 artiklan mukaisesti tehdyn EASOn hallintoneuvoston päätöksen N:o 20 44 artiklan 1 kohdassa, on myös todettava, että kantaja nimitettiin tehtäväänsä 20.2.2017 eli joitakin viikkoja riidanalaisten asiakirjojen allekirjoittamisen jälkeen, joten niiden allekirjoittamishetkellä hänelle ei ollut voinut kertyä kovin merkittävästi kokemusta hankintasopimusten tekemisestä. Lisäksi, kuten kantaja istunnossa totesi, edellä mainitun päätöksen N:o 20 44 artiklan 2 kohdasta ja 45 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että tulojen ja menojen hyväksyjän on voitava luottaa sisäisiin tarkastusprosesseihin. Käsiteltävässä asiassa ei ole kiistetty, että riidanalaisille asiakirjoille oli saatu EASOn hallinto-osaston taloushallintoyksikön ja hankintayksikön hyväksyntä.

117 Edellä 113 kohdassa mainittu parlamentin perustelu on siten hylättävä.

118 Toiseksi parlamentti väitti kirjelmissään ja istunnossa, että todisteena siitä, että kantaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että määräys oli sääntöjenvastainen, ja että hän oli siten velvollinen ilmoittamaan siitä esimiehelleen, voidaan pitää sitä, että Khioksen kiinteistön kunnostustöistä oli vuonna 2018 järjestetty tavanomainen hankintamenettely ja että kantaja oli elokuussa 2018 ryhtynyt toimenpiteisiin kyseisiä kahta kiinteistöä koskevien menettelyjen saattamiseksi sääntöjen mukaisiksi.

119 Tätäkään väitettä ei mainita riidanalaisen päätöksen perusteluissa, vaikka sen tarkoituksena on selittää syyt, joiden vuoksi riidanalainen määräys olisi pitänyt katsoa sääntöjenvastaiseksi (ks. edellä 62 ja 114 kohta).

120 Lisäksi kyseiset sääntöjenmukaiseksi saattamiset tapahtuivat vasta sen jälkeen, kun riidanalaiset ilmoitukset oli allekirjoitettu, joten edellä 103 kohdassa mainitusta säännöstä poiketen ne eivät liity siihen tilanteeseen, jossa määräys annettiin.

121 Vaikka kantaja saattoi eri menettelyjä sääntöjenmukaisiksi, hän ei missään tapauksessa toiminut näin siksi, että hän riidanalaisten ilmoitusten allekirjoittamishetkellä tiesi, että riidanalainen määräys oli lainvastainen, vaan siksi, että heinä- ja elokuussa 2017 EASOn hallinto-osaston taloushallinto- ja hankintayksiköihin oli nimitetty uudet päälliköt, jotka olivat kiinnittäneet huomiota väitettyihin sääntöjenvastaisuuksiin. Lisäksi OLAF oli joulukuussa 2017 ilmoittanut kantajalle käynnistäneensä tutkimuksen, joka koski sääntöjenvastaisuuksia ja vakavia virheitä, joihin EASOn toiminnanjohtaja ja muut henkilöstön jäsenet olivat väitetysti syyllistyneet erityisesti hankintamenettelyissä. Tarkemmin sanottuna kantaja esitti 17.8.2018 huomautuksensa asiaankuuluvista seikoista laaditusta yhteenvedosta, jonka OLAF oli hänelle toimittanut (ks. edellä 23 kohta).

122 Edellä 118 kohdassa mainittu parlamentin väite on siten hylättävä.

123 Kolmanneksi parlamentti väittää vastineessaan, että Khioksen kiinteistöä koskeva sopimus oli tehty vastoin ylempien esimiesten mielipidettä.

124 Tätäkään väitettä ei mainita riidanalaisessa päätöksessä, vaan se mainitaan ainoastaan OLAFin asiaankuuluvista seikoista laatimassa yhteenvedossa, eikä sitä myöskään ole täsmennetty menettelyn myöhemmässä vaiheessa. Ylempiä esimiehiä, jotka väitetysti vastustivat hanketta, ei ole nimetty, eikä myöskään ole näytetty toteen, että heidän mielipiteestään oli ilmoitettu kantajalle.

125 Edellä 123 kohdassa mainittu parlamentin perustelu on siten hylättävä.

126 Edellä esitetystä ilmenee, että niiden tietojen perusteella, joita parlamentti on esittänyt kantajan tehtävistä ja vastuualueista EASOssa, ei voida katsoa, että kantajalle annetun määräyksen lainmukaisuutta oli syytä epäillä vakavasti ja että kantajan olisi pitänyt ilmoittaa siitä esimiehelleen henkilöstösääntöjen 21 a artiklan mukaisesti.

*3) Tilanne, jossa määräys annettiin*

127 Koska perustelut, joihin parlamentti on vedonnut, on hylätty, on, sikäli kuin se on tarpeen, korostettava, että arvioidessaan käyttäytymistä, josta seuraamus määrättiin, parlamentti ei ottanut oikeudellisesti riittävällä tavalla huomioon niitä eri olosuhteita, joissa väitetysti lainvastainen määräys annettiin, vaikka niillä oli ratkaiseva merkitys riidanalaisten asiakirjojen allekirjoittamisprosessissa.

128 Ensinnäkin, kuten kantaja kirjelmissään totesi parlamentin tätä kiistämättä, Syyrian sotaa pakenevien maahanmuuttajien massiivinen virta oli johtanut pakolais- ja humanitaariseen kriisiin erityisesti Lesboksen ja Khioksen saarilla Kreikassa.

129 Erityisesti Lesboksen saarella sijaitsevalla Mórian pakolaisleiri oli tuhoutunut tulipalossa ja mellakat kyseisellä pakolaisleirillä ja Khioksen saarella sijaitsevalla Vialin leirillä olivat lisääntyneet, joten jäsenvaltioista kyseisille saarille komennukselle lähetettyjen työntekijöiden ja asiantuntijoiden työolot olivat muuttuneet yhä vaarallisemmiksi niin, että jäsenvaltiot olivat alkaneet kehottaa näitä työntekijöitä ja asiantuntijoita palaamaan kotimaihinsa.

130 Nämä olosuhteet muodostivat hätätilanteen, jonka johdosta oli tarpeen varmistaa niiden työntekijöiden ja asiantuntijoiden turvallisuus, jotka oli lähetetty komennukselle Lesboksen ja Khioksen saarille hallinnoimaan maahanmuuttajavirtoja.

131 Toiseksi, kuten edellä 116 kohdassa jo todettiin, EASOn hallinto-osaston taloushallinto- ja hankintayksiköt, jotka olivat erityisesti vastuussa tästä kysymyksestä, olivat antaneet hyväksyntänsä sille, että hankintamenettelyksi valitaan neuvottelumenettely, josta ei julkaista ilmoitusta ennakolta. Myöskään EASOn hallintoneuvosto ja Euroopan komissio, joka on edustettuna kyseisessä hallintoneuvostossa, eivät kumpikaan olleet vastustaneet sitä. Viimeksi mainittu oli päinvastoin hyväksynyt, kuten sen vuoden 2016 toimintakertomuksesta ilmenee, kyseisen toimintavuoden aikana poikkeusjärjestelyistä laadittiin 36 asiakirjaa.

132 Lisäksi, kuten kantaja korostaa, päätöksentekoprosessi, jonka lopussa riidanalaiset asiakirjat allekirjoitettiin, oli alkanut kauan ennen niiden allekirjoittamista. Siinä vaiheessa, kun kantaja allekirjoitti Lesboksen saaren rakennusta koskevan asiakirjan A:n sijaisena 11.5.2017, rakennusten valinnat oli jo vahvistettu Lesboksen osalta helmikuussa 2017 päivätyllä sähköpostiviestillä ja Khioksen osalta huhtikuussa 2017 päivätyllä sähköpostiviestillä, kuten kannekirjelmän liitteistä A 19, A 20 ja A 34 ilmenee. Lisäksi 11.5.2017 päivätyllä asiakirjalla, joka koski Lesboksen saaren rakennusta, täydennettiin A:n 22.2.2016 allekirjoittamaa ensimmäistä asiakirjaa, jotta voitaisiin rakentaa 12 työpistettä lisää, täyttää ensimmäisen poikkeusjärjestelyn tavoitteet ja varmistaa kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2013/32/EU (EUVL 2013, L 180, s. 60) asetettujen vaatimusten noudattaminen.

133 Kolmanneksi riidanalaisten ilmoitusten allekirjoittamishetkellä kantajan työmäärä oli erittäin suuri, koska hänen oli hoidettava EASOn turvapaikka-asioissa annettavan tuen osaston päällikön tehtäviä ja samanaikaisesti vastattava – tosin yhdessä hallinto-osaston päällikön kanssa – operaatio-osaston päivittäisestä hallinnoinnista, koska sen päällikkö A oli sairauslomalla.

134 Parlamentin ei olisi pitänyt ottaa tätä olosuhdetta huomioon ainoastaan lieventävänä seikkana kantajalle määrättävän seuraamuksen määrittämisessä, vaan sen olisi pitänyt ottaa se huomioon myös määrittäessään sitä, oliko kantaja rikkonut henkilöstösääntöjen 21 a artiklaa.

135 Näiden eri seikkojen perusteella vaikuttaa siltä, että olosuhteet, joissa riidanalaiset ilmoitukset allekirjoitettiin, eivät olleet sellaiset, että kantajan voitaisiin katsoa rikkoneen edellä mainittua säännöstä.

136 Parlamentti, joka esittää edellä 128 ja 129 kohdassa ja 131 ja 132 kohdassa mainituista huomautuksista seuraavat kaksi vastaväitettä, on tästä näkemyksestä eri mieltä.

137 Ensinnäkin parlamentti väittää, että vaikka tilanne oli kiireellinen, toimitilojen vuokrauksessa noudatetut menettelyt kestivät Lesboksen tapauksessa kahdeksan ja Khioksen tapauksessa kymmenen kuukautta, joten EASOlla olisi ollut riittävästi aikaa noudattaa tavanomaista hankintamenettelyä varainhoitoasetuksen ja sen soveltamissääntöjen mukaisesti. Soveltamissääntöjen 134 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetettu edellytys, jonka mukaan tilanteen on oltava niin kiireellinen, että kilpailuttamiselle asetettuja määräaikoja ei pystytä noudattamaan, ei siten täyttynyt.

138 Tämä perustelu ei kuitenkaan ole merkityksellinen. Henkilöstösääntöjen 21 a artiklaa sovellettaessa toimielimen ei nimittäin tarvitse osoittaa, että määräys on lainvastainen, vaan sen on osoitettava, että vaikka virkamiehellä oli edellä 101 ja 102 kohdassa tarkoitetulla tavalla vakavia epäilyksiä määräyksen lainmukaisuudesta, hän ei ilmoittanut niistä.

139 Vakavien epäilysten olemassaoloa ei sitä paitsi voida arvioida väitetysti lainvastaisen määräyksen vastaanottamisen jälkeisten olosuhteiden perusteella (ks. edellä 103 ja 119 kohta).

140 Parlamentin väite on siten hylättävä.

141 Tämän jälkeen parlamentti väittää, että vastuu taloushallinto- ja hankintayksiköiden henkilöstön väitetysti tekemistä virheitä kuuluu kantajalle. Henkilöstösääntöjen 21 artiklan toisessa alakohdassa nimittäin mainitaan, että virkamiehen alaisten oma vastuu ei vapauta virkamiestä hänelle palveluhankintasopimuksen tekemisessä kuuluvasta vastuusta. Lisäksi varainhoitoasetuksen 65 artiklan 5 kohdassa säädetään, että henkilöstön jäsenet, joiden tehtävänä on suorittaa tiettyjä talousarvion toteuttamisessa ja tilinpäätöksessä tarvittavia toimia, toimivat tulojen ja menojen hyväksyjän vastuulla.

142 Tätä väitettä ei kuitenkaan voida hyväksyä.

143 Parlamentin henkilöstösääntöjen 21 artiklasta esittämät väitteet ovat nimittäin tehottomia, koska kyseinen säännös perustuu olettamaan siitä, että asianomaisten henkilöiden välillä on hierarkkinen suhde, jota käsiteltävässä tapauksessa ei ole, koska kantaja, joka oli EASOn turvapaikka-asioissa annettavan tuen osaston päällikkö, ei ollut niiden henkilöiden esimies, jotka olivat laatineet riidanalaiset asiakirjat hallinto-osaston taloushallinto- ja hankintayksiköissä.

144 Varainhoitoasetuksen 65 artiklan 5 kohtaa on luettava yhdessä päätöksen N:o 20 44 artiklan 2 kohdan ja 45 artiklan 1 kohdan kanssa, jotka mainittiin edellä 116 kohdassa, minkä lisäksi on otettava huomioon, että kantajalle oli riidanalaiset asiakirjat allekirjoittamishetkellä kertynyt vain vähän kokemusta tulojen ja menojen hyväksyjän tehtävistä.

145 Joka tapauksessa on todettava, etteivät parlamentin väitteet vaikuta mitenkään siihen seikkaan, että EASOn hallintoneuvosto ja komissio eivät kumpikaan olleet vastustaneet poikkeusjärjestelystä laadittuja asiakirjoja, kuten riidanalaisia asiakirjoja.

146 Parlamentin väite on siten hylättävä.

147 Edellä esitetyn perusteella parlamentti rikkoi henkilöstösääntöjen 21 a artiklaa, kun se katsoi, että kantaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että hänelle annettu määräys allekirjoittaa riidanalaiset asiakirjat oli sääntöjenvastainen.

### *c) Ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa*

148 Ensimmäisen kanneperusteen kolmannessa osassa, joka muodostuu kahdesta väitteestä, kantaja väittää toissijaisesti eli siinä tapauksessa, että henkilöstösääntöjen 21 a artiklan rikkomista pidetään toteen näytettynä, että kun otetaan huomioon kantajan merkittävä työmäärä, parlamentti teki ilmeisen arviointivirheen määrätessään hänelle kurinpitoseuraamuksen.

149 Tältä osin kantaja väittää, että tosiseikkojen tapahtuma-aikaan eli touko- ja kesäkuussa 2017 hän joutui johtamaan yhtäältä turvapaikka-asioissa annettavan tuen osastoa tekemänsä virkasopimuksen nojalla ja toisaalta EASOn operaatio-osastoa kollegansa A:n jouduttua sairauslomalle. Kyseisissä osastoissa oli yhteensä yli 200 työntekijää.

150 Tältä osin kantaja väittää, että hänen oli näiden osastojen pääasiallisen toiminnan lisäksi vastattava henkilöstön suoritusten arvioinnista, rekrytoinneista, jäsenvaltioista tulevien asiantuntijoiden sijoittamisesta tehtäviinsä, jäsenvaltioiden yhteyshenkilöiden kanssa sovittujen kokousten johtamisesta, Turkin kanssa enenevästi tehtävän yhteistyön seurannasta ja hankintasopimusten seurannasta yhteistyössä hallinto-osaston ja operaatio-osaston kanssa.

151 Kun otetaan huomioon näiden tehtävien vaatima työmäärä, kantaja väittää, että hänen oli tehtävä erittäin pitkiä työpäiviä, minkä yhtäältä hänen työkalenterinsa ja toisaalta hänen työajanseurantajärjestelmässä tekemänsä tulo- ja lähtöleimaukset todistavat.

152 Parlamentti katsoo, että kantajan väitteet on jätettävä tutkimatta ja että ne ovat perusteettomia.

#### *1) Ensimmäisen kanneperusteen kolmannen osan tutkittavaksi ottaminen*

153 Parlamentti katsoo, että ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa on jätettävä tutkimatta, sillä kantaja ei esittänyt siihen sisältyvää väitettä valituksessaan.

154 Tältä osin on muistutettava, että oikeuskäytännöstä ilmenee, että hallinnollisen valituksen ja sen jälkeen nostetun kanteen vastaavuutta koskeva sääntö edellyttää tutkimatta jättämisen uhalla, että unionin tuomioistuimissa esitetyt, asianomaiselle vastaiseen toimeen suoraan kohdistetut kanneperusteet on esitetty jo oikeudenkäyntiä edeltäneessä menettelyssä, jotta nimittävällä viranomaisella on ollut mahdollisuus saada tieto siitä, miltä osin asianomainen arvostelee riidanalaista päätöstä. Tämä sääntö on perusteltavissa oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn tavoitteella mahdollistaa sovintoratkaisu virkamiesten ja hallinnon välillä syntyvissä erimielisyyksissä. Virkamiesten nostamissa kanteissa unionin tuomioistuimissa esitetyt vaatimukset saavat näin ollen sisältää vain samaan syyhyn perustuvia riitauttamisperusteita, johon perustuvat riitauttamisperusteet, joihin on vedottu valituksessa, joskin näitä riitauttamisperusteita voidaan kehitellä unionin tuomioistuimissa esittämällä perusteita ja perusteluja, jotka eivät välttämättä sisälly valitukseen mutta liittyvät siihen läheisesti (ks. tuomio 16.6.2021, Lucaccioni v. komissio, T-316/19, ei julkaistu, EU:T:2021:367, 90 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

155 Käsiteltävässä tapauksessa on todettava, että valituksensa 46–49 kohdassa kantaja vetoaa edellä 149–151 kohdassa mainittuihin perusteluihin.

156 Kyseisillä perusteluilla ei tosin pyritty osoittamaan, että kantajalle määrätty seuraamus oli kohtuuton ja siten liitteessä IX olevan 10 artiklan a alakohdan vastainen, vaan niillä pyrittiin osoittamaan, että sitä, että ennen riidanalaisten asiakirjojen allekirjoittamista ei tehty perusteellisia selvityksiä, ei voitu pitää kantajan syyksi luettavana henkilöstösääntöjen 21 a artiklan rikkomisena.

157 Oikeuskäytännössä kuitenkin todetaan, että koska oikeudenkäyntiä edeltävä menettely on luonteeltaan vapaamuotoinen ja koska osapuolet toimivat yleensä tässä vaiheessa turvautumatta asianajajaan, hallinnon ei pidä tulkita valituksia suppeasti, vaan sen on päinvastoin tutkittava niitä avoimin mielin (tuomio 7.5.2019, WP v. EUIPO, T-407/18, ei julkaistu, EU:T:2019:290, 119 kohta ja tuomio 8.9.2021, AH v. Eurofound, T-630/19, ei julkaistu, EU:T:2021:538, 42 kohta).

158 Henkilöstösääntöjen 91 artiklan tarkoituksena ei myöskään ole rajata ehdottomalla ja lopullisella tavalla mahdollista oikeudenkäyntimenettelyä, kunhan kanteessa ei muuteta valituksen perustetta eikä kohdetta (tuomio 7.5.2019, WP v. EUIPO, T-407/18, ei julkaistu, EU:T:2019:290, 119 kohta ja tuomio 14.12.2018, TP v. komissio, T-464/17, ei julkaistu, EU:T:2018:1006, 33 kohta).

159 Kun otetaan huomioon kiinteä yhteys kantajalle määrätyn seuraamuksen ja kurinpitomenettelyssä todetun laiminlyönnin välillä sekä velvollisuus tulkita henkilöstövalituksia avoimin mielin, on katsottava edellä 157 ja 158 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti, että ensimmäisen kanneperusteen kolmannessa osassa esitetyt väitteet voidaan ottaa tutkittavaksi.

*2) Ensimmäisen kanneperusteen kolmannen osan perusteltavuus*

*i) Ensimmäinen väite, joka koskee kantajalla tosiseikkojen tapahtuma-aikaan olleen työmäärän merkittävyyttä*

160 Ensimmäisessä väitteessään kantaja moittii parlamentin nimittävää viranomaista siitä, ettei tämä ottanut huomioon lieventävänä seikkana kantajalla tosiseikkojen tapahtuma-aikaan ollutta työmäärää.

161 Tästä on todettava, että 22.11.2019 päivätyssä kirjeessään kantaja pyysi parlamentin pääsihteeriä ottamaan huomioon seuraavat seikat: humanitaarinen kriisitilanne, se, että kantaja oli osallistunut kyseisiin kahteen hankintamenettelyyn vasta niiden loppuvaiheessa, kantajan kohtuuton työmäärä, jota kuvattiin laajasti, hänen käyttäytymisensä koko virkauran ajalta ja hänen halukkuutensa yhteistyöhön kaikissa tutkinnan vaiheissa.

162 Riidanalaiseen päätökseen liitetyssä 9.1.2020 päivätyssä saatekirjeessä parlamentin pääsihteeri totesi ”tarkastelleensa huolellisesti kaikkia kantajan 22.11.2019 päivätyssä kirjeessä toimittamia tietoja”, panneensa ”merkille, että kantajan työmäärä oli tuolloin erittäin merkittävä” ja ottaneensa ”kaikilta osin huomioon ne erityisen vaikeat olosuhteet, joissa kantaja joutui hoitamaan tehtäviään”.

163 Näin ollen on todettava, että toisin kuin kantaja väittää, parlamentin pääsihteeri otti huomioon kantajalla tosiseikkojen tapahtuma-aikaan olleen työmäärän merkittävyyden, kun hän päätti tehdä päätöksen, jolla kantajalle määrättiin seuraamus.

*ii) Toinen väite, joka koskee parlamentin päätöstä määrätä kantajalle seuraamus*

164 Edellä 148–151 kohdassa esitetyillä väitteillä kantaja kyseenalaistaa yleisesti päätöksen, jolla hänelle määrättiin seuraamus. Hän katsoo, että vaikka olisikin pitänyt todeta, että henkilöstösääntöjen 21 a artiklaa oli rikottu, parlamentin nimittävän viranomaisen olisi pitänyt jättää määräämättä hänelle seuraamus.

165 Tältä osin on muistutettava, että liitteessä IX olevassa 10 artiklassa ei määrätä kiinteästä yhteydestä siinä mainittujen seuraamusten ja virkamiesten erilaisten laiminlyöntien ryhmien välillä (ks. vastaavasti tuomio 5.6.2019, Bernaldo de Quirós v. komissio, T-273/18, ei julkaistu, EU:T:2019:371, 126 kohta ja tuomio 11.4.2016, FU v. komissio, F-49/15, EU:F:2016:72, 122 kohta).

166 Kyseisessä säännöksessä kuitenkin edellytetään nimenomaisesti, että kurinpitoseuraamuksen ankaruuden on oltava oikeassa suhteessa tehdyn virheen vakavuuteen.

167 Tältä osin siinä luetellaan ei-tyhjentävästi perusteet, jotka nimittävän viranomaisen on otettava huomioon seuraamuksen määrittämisessä niin, että se täyttää oikeasuhteisuuden vaatimuksen. Näihin perusteisiin kuuluvat erityisesti ”olosuhteet, joissa [virhe] tapahtui”.

168 Tämän perusteella oikeuskäytännössä on todettu oikeasuhteisuuden arvioinnista, että seuraamus on määritettävä nimittävän viranomaisen liitteessä IX olevassa 10 artiklassa mainittujen perusteiden mukaisesti kunkin yksittäistapauksen kaikista konkreettisista seikoista ja olosuhteista tekemän kokonaisarvion perusteella (ks. vastaavasti tuomio 5.6.2019, Bernaldo de Quirós v. komissio, T-273/18, ei julkaistu, EU:T:2019:371, 126 kohta ja tuomio 11.4.2016, FU v. komissio, F-49/15, EU:F:2016:72, 122 kohta).

169 Seuraamuksen määräämisestä tekemässään päätöksessä nimittävän viranomaisen on siten mainittava syyt, joiden vuoksi se on asian tosiseikat ja olosuhteet huomioon ottaen määrännyt nimenomaan kyseisen seuraamuksen (ks. edellä 61 ja 63 kohta).

170 Unionin tuomioistuinten on silloin, kun niiden käsiteltäväksi saatetaan tätä seikkaa koskeva kysymys, valvottava, kuuluvatko käsiteltävän asian erityiset tosiseikat ja olosuhteet, jotka nimittävä viranomainen on maininnut seuraamuksen määräämisestä tekemässään päätöksessä, raskauttavia tai lieventäviä seikkoja koskevien oikeudellisten käsitteiden alaan (ks. vastaavasti tuomio 9.6.2021, DI v. EKP, T-514/19, valitus vireillä, EU:T:2021:332, 196 kohta).

171 Tämän valvontansa yhteydessä unionin tuomioistuinten on myös tutkittava, onko kurinpitoviranomainen painottanut raskauttavia ja lieventäviä seikkoja oikeassa suhteessa (ks. vastaavasti tuomio 16.3.2004, Afari v. EKP, T-11/03, EU:T:2004:77, 203 kohta ja tuomio 9.9.2010, Andreasen v. komissio, T-17/08 P, EU:T:2010:374, 146 ja 147 kohta).

172 Tämä vaatimus johtuu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklasta, jonka mukaan jokaisella, jonka unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot tuomioistuimessa.

173 Jotta nimittäin oikeussuojakeino olisi tehokas, ”rangaistus” on voitava myöhemmin saattaa tutkittavaksi tuomiovaltaa käyttävässä elimessä, jolla on täysi harkintavalta arvioida, ovatko virhe ja seuraamus oikeassa suhteessa, jos rangaistus on sellaisen hallintoviranomaisen määräämä, joka, kuten parlamentin pääsihteeri käsiteltävässä asiassa, ei itse täytä perusoikeuskirjan 47 artiklassa määrättyjä edellytyksiä (ks. vastaavasti tuomio 15.5.2012, Nijs v. tilintarkastustuomioistuin,

T-184/11 P, EU:T:2012:236, 85 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 9.6.2021, DI v. EKP, T-514/19, valitus vireillä, EU:T:2021:332, 197 kohta; ks. vastaavasti myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 31.3.2015, Andreasen v. Yhdistynyt kuningaskunta ja 26 muuta Euroopan unionin jäsenvaltiota, CE:ECHR:2015:0331DEC002882711, 73 kohta).

174 Henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 3 artiklan mukaan parlamentin pääsihteerillä oli, kun hän päätti, että kantajan oli katsottava rikkoneen henkilöstösääntöjen 21 a artiklaa, mahdollisuus valita seuraavista vaihtoehdoista se, joka vaikutti käsiteltävän asian tosiseikkoihin nähden asianmukaiselta.

175 Ensinnäkin hän saattoi päättää, ettei kurinpitoseuraamuksia määrätä (henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 3 artiklan 1 kohdan b alakohta).

176 Toiseksi hän saattoi päättää antaa virkamiehelle huomautuksen määräämättä tällaisia seuraamuksia (henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 3 artiklan 1 kohdan b alakohta).

177 Kolmanneksi hän saattoi päättää kurinpitolautakuntaa kuulematta aloittaa kurinpitomenettelyn, joka johtaa kirjallisen huomautuksen tai varoituksen antamiseen (henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan i alakohta ja 11 artikla).

178 Neljänneksi hän saattoi aloittaa kurinpitomenettelyn kurinpitolautakunnassa, mikä olisi mahdollistanut ankarampien seuraamusten määräämisen (henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan ii alakohta ja 9 artikla).

179 Käsiteltävän asian asiakirja-aineistosta ilmenee, että parlamentin pääsihteeri päätti 8.11.2019 määrätä kantajalle seuraamuksen kurinpitolautakuntaa kuulematta ja valitsi siten kolmannen vaihtoehdon, joka mainittiin edellä 177 kohdassa.

180 Riidanalainen päätöksen saatekirjeessä, joka oli päivätty 9.1.2020, parlamentin pääsihteeri perusteli päätöstään seuraavilla seikoilla:

– poikkeukselliset olosuhteet, joissa oli kyseessä humanitaariseen kriisiin liittyvä hätätilanne;

– se, että kyseisissä olosuhteissa EASO oli säännöllisesti turvautunut poikkeusmenettelyihin hankintasopimusten tekemisessä;

– se, että hankintasopimuksista ja operaatioista vastaavat kollegat olivat vakuuttaneet kantajalle, että kaikki oli säädettyjen vaatimusten mukaista;

– se, että kantaja oli osallistunut kyseisten hankintasopimusten tekoon ainoastaan rajoitetusti ja vasta menettelyjen loppuvaiheessa ja ettei hän ollut itse vastuussa kyseisistä palveluhankinnoista alun perin tehdyistä päätöksistä;

– kantajan silloinen työmäärä oli ollut hyvin merkittävä;

– kantajan oli siihen asti palvellut moitteettomasti.

181 Kuten kantaja istunnossa korosti, nämä kuusi seikkaa puhuvat varauksetta hänen puolestaan ja viittaavat siihen, että jos hänen todetaan olevan vastuussa, tätä vastuuta on pidettävä lievennettynä.

182 Nämä seikat, sellaisina kuin ne mainitaan 9.1.2020 päivätyssä kirjeessä, olisivat siten olleet omiaan oikeuttamaan päätelmän, jossa parlamentin nimittävä viranomainen olisi todennut laiminlyönnin, mutta ei olisi määrännyt siitä seuraamusta, vaan olisi antanut kantajalle huomautuksen tai enintään kirjallisen huomautuksen, kuten liitteessä IX olevassa 11 artiklassa säädetään.

183 Parlamentin nimittävän viranomaisen 9.1.2020 päivätyssä kirjeessään mainitsemat seikat eivät sitä vastoin tarjonneet minkäänlaista perustaa, jonka nojalla olisi voitu oikeuttaa ankarimman mahdollisen seuraamuksen eli varoituksen valitseminen tilanteessa, jossa asiaa ei ollut saatettu kurinpitolautakunnan käsiteltäväksi.

184 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että kun otetaan huomioon seikat, joita parlamentin nimittävä viranomainen esitti riidanalaisen päätöksen tueksi, kantajalle määrätty seuraamus on suhteeton siihen laiminlyöntiin nähden, josta häntä moititaan.

185 Istunnossa parlamentti totesi, että seuraamukseksi valittiin ankarin liitteessä IX olevassa 11 artiklassa mainittu seuraamus, koska riidanalaisten ilmoitusten allekirjoittamisesta oli aiheutunut unionille merkittävää vahinkoa.

186 Parlamentti myös täsmensi, että tämä seikka mainitaan hallinnollisen tutkimusraportin sivulla 3, ja että riidanalaisen päätöksen johdanto-osan viidennessä viitteessä viitataan tähän raporttiin.

187 On kuitenkin muistutettava, että riidanalaisen päätöksen johdanto-osan viidennen viitteen sanamuoto on seuraava: ”ottaen huomioon 7.6.2019 laaditun hallinnollisen tutkimusraportin päätelmät”.

188 Kyseisessä johdanto-osan viitteessä ei siten viitata hallinnolliseen tutkimusraporttiin kokonaisuutena, vaan siinä ainoastaan viitataan yleisesti kyseisen raportin päätelmiin, joissa ei mainita lainkaan, että unionille olisi aiheutunut vahinkoa riidanalaisten ilmoitusten allekirjoittamisesta.

189 Joka tapauksessa on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. vastaavasti tuomio 28.3.1996, V. komissio, T-40/95, EU:T:1996:45, 36 kohta; tuomio 10.9.2019, DK v. SEAE, T-217/18, ei julkaistu, EU:T:2019:571, 149 kohta ja tuomio 21.10.2015, AQ v. komissio, F-57/14, EU:F:2015:122, 113 kohta) raskauttavat seikat on, kuten lieventävätkin seikat, kuvattava riidanalaisessa päätöksessä. Edellä 165–173 kohdassa mainituista syistä on nimittäin tärkeää, että seikat, joihin nimittävä viranomainen on tukeutunut kurinpitopäätöksensä tueksi, ovat sellaisia, että niillä voidaan oikeuttaa kyseiselle henkilölle määrätty seuraamus.

190 Samasta syystä niitä kantajalle epäsuotuisia seikkoja, jotka mainittiin hallinnollisen tutkimusraportin VI kohdassa, jonka mukaan ”kokeneena virkamiehenä, joka oli koulutukseltaan juristi ja oli aiemmin toiminut tuomarina Belgiassa, kantajan olisi pitänyt varmistaa, että voimassa olevia sääntöjä ja menettelyjä oli noudatettu” ja jonka mukaan ”[hän] oli ottanut vastaan tehtävän, johon hän ei omien sanojensa mukaan ollut riittävän hyvin valmistautunut”, ei voida ottaa huomioon sen perustelemiseksi, että kantajalle annettiin nimenomaan varoitus eikä kirjallista huomautusta tai pelkkää huomautusta, jos oletetaan, että kantajalle oli määrättävä seuraamus, vaikka kurinpitomenettely oli aloitettu kurinpitolautakuntaa kuulematta.

191 Näin ollen on katsottava, että parlamentin riidanalaisessa päätöksessä esittämien seikkojen perusteella ei voida todeta, että kantajalle määrätty seuraamus oli henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevassa 10 artiklassa asetetun oikeasuhteisuuden vaatimuksen mukainen.

192 Koska kyse on tällaisesta virheestä, ensimmäisen kanneperusteen kolmannen osan toisen väitteen on todettava täyttävän tutkittavaksi ottamisen edellytykset ja olevan perusteltu.

193 Koska ensimmäisen kanneperusteen toinen osa ja sen kolmannen osan toinen väite on todettu perustelluksi, riidanalainen päätös on kumottava, eikä toista kanneperustetta ole tarpeen tutkia.

## IV Oikeudenkäyntikulut

194 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

195 Koska parlamentti on hävinnyt asian ja kantaja on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, parlamentti on velvoitettava korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

**1) Euroopan parlamentin 19.12.2019 tekemä päätös varoituksen antamisesta OT:lle kumotaan.**

**2) Parlamentti velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Gervasoni Madise Nihoul

Frendo Martín y Pérez de Nanclares

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä maaliskuuta 2022.

Allekirjoitukset